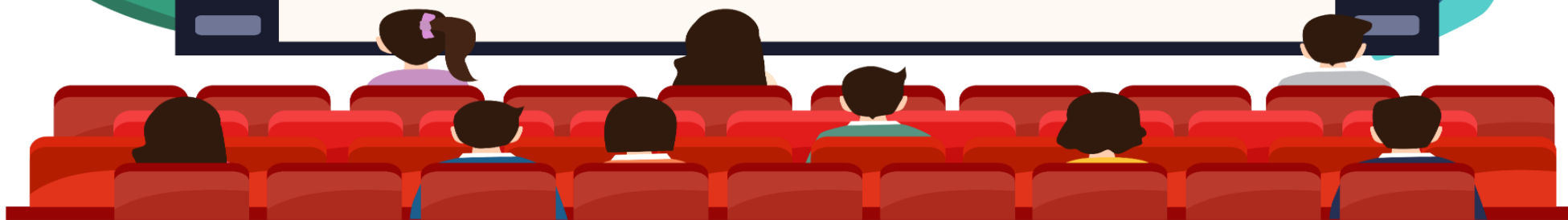

CHÀO MỪNG CÁC EM
ĐẾN VỚI
TIẾT HỌC NGỮ VĂN 9

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

I. Lý thuyết

1. Tiếng việt

**Các
phương châm
hội thoại**

1 Phương châm về lượng

2 Phương châm về chất

3 Phương châm quan hệ

4 Phương châm cách thức

5 Phương châm lịch sự

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

1 Phương châm về lượng

Nội dung lời nói đáp ứng đúng yêu cầu giao tiếp, không thiếu, không thừa.

2 Phương châm về chất

Không nói những điều mà mình không tin là đúng hay không có bằng chứng xác thực

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

3

Phương châm quan hệ

Nói vào đúng đề tài giao tiếp, tránh nói lạc đề.

4

Phương châm cách thức

Nói ngắn gọn, rành mạch, tránh cách nói mơ hồ.

5

Phương châm lịch sự

Khi nói cần tế nhị và tôn trọng người khác.

2. Văn bản

a. Văn bản nhật dụng

STT	Văn bản	Nghệ thuật	Ý nghĩa
1	Phong cách Hồ Chí Minh (Lê Anh Trà)	<ul style="list-style-type: none">+ Đan xen giữa tự sự và bình luận+ Dẫn chứng chọn lọc tiêu biểu, có sức thuyết phục cao+ Nghệ thuật đối lập, sử dụng nhiều từ ngữ Hán Việt, thơ cổ.	<ul style="list-style-type: none">- Ngợi ca phong cách sống của Bác.- Đặt ra một vấn đề của thời kỳ hội nhập: Tiếp thu tinh hoa văn hoá nhân loại, đồng thời phải giữ gìn, phát huy bản sắc văn hoá dân tộc.
2	Đấu tranh cho một thế giới hòa bình (Mác – Két)	Lập luận chặt chẽ, chứng cứ phong phú, xác thực, cụ thể, gây được ấn tượng mạnh đối với người đọc.	Văn bản thể hiện những suy nghĩ nghiêm túc, đầy đủ trách nhiệm của Mác-két đối với hòa bình nhân loại.

b. Văn học trung đại

STT	Văn bản	Thể loại	Nghệ thuật	Nội dung
1	Hoàng Lê nhất thống chí (Ngô gia văn phái)	Chí	<ul style="list-style-type: none">- Kể chuyện xen miêu tả một cách sinh động, cụ thể, gây ấn tượng mạnh- Khắc họa hình tượng Nguyễn Huệ một cách rõ nét qua lời nói, hành động- Kể lại sự kiện cụ thể, chân thực, khách quan, kết hợp yếu tố miêu tả và biện pháp nghệ thuật so sánh, đối lập.	Văn bản ghi lại hiện thực lịch sử hào hùng của dân tộc ta và hình ảnh người anh hùng Nguyễn Huệ trong chiến thắng mùa xuân năm Kỷ Dậu (1789)

STT	Văn bản	Thể loại	Nghệ thuật	Nội dung
2	Chuyện người con gái Nam Xương (Nguyễn Dữ)	Truyện truyền kì	<ul style="list-style-type: none"> - Khai thác vốn văn học dân gian. - Nghệ thuật kể chuyện đầy sáng tạo: <ul style="list-style-type: none"> + Những nhân vật có tính cách rõ nét, đặc biệt là Vũ Nương. + Cách kể chuyện hấp dẫn, sử dụng yếu tố truyền kì, xây dựng hình ảnh “cái bóng” đầy dụng ý. - Kết thúc tác phẩm bất ngờ, không sáo mòn, hàm ý sâu sắc 	<p>Tác phẩm là bản án đanh thép tố cáo bản chất vô nhân đạo của xã hội phong kiến.</p> <p>Khẳng định và ngợi ca phẩm chất, tâm hồn cao đẹp truyền thống của người phụ nữ Việt Nam.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thái độ cảm thông chân thành của nhà văn.

STT	Văn bản	Thể loại	Nghệ thuật	Nội dung
3	Truyện Kiều(Nguyễn Du)	Truyện thơ Nôm	<ul style="list-style-type: none"> - Ngôn ngữ dân tộc và thể thơ lục bát đạt đến đỉnh cao - Nghệ thuật tự sự có bước phát triển vượt bậc, từ xây dựng nhân vật đến miêu tả thiên nhiên, khắc họa tính cách và tâm lí con người. 	<ul style="list-style-type: none"> - Giá trị hiện thực: <ul style="list-style-type: none"> + Phản ánh bộ mặt tàn bạo của tầng lớp thống trị và thế lực hắc ám chà đạp lên quyền sống con người + Phơi bày nỗi khổ đau của những con người bị áp bức, đặc biệt là người phụ nữ - Giá trị nhân đạo: <ul style="list-style-type: none"> + Ca ngợi những vẻ đẹp, giá trị của con người như nhan sắc, tài năng, ước mơ và khát vọng chân chính ... + Thương cảm sâu sắc trước những khổ đau của con người, đặc biệt là người phụ nữ + Tố cáo những thế lực tàn bạo đã chà đạp lên quyền sống của những con người lương thiện

STT	Văn bản	Nghệ thuật	Nội dung
4	Chị em Thúy Kiều	<ul style="list-style-type: none"> - Sử dụng thành công bút pháp ước lệ tượng trưng cùng nghệ thuật đòn bẩy - Kết hợp đặc sắc các biện pháp tu từ: nhân hóa, so sánh, ẩn dụ... - Ngôn ngữ chính xác, chọn lọc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Đoạn trích đã khắc họa rõ nét chân dung tuyệt mỹ của chị em Thúy Kiều, ca ngợi vẻ đẹp và tài năng của họ - Dự cảm về kiếp người tài hoa bạc mệnh của Thúy Kiều, là biểu hiện cho cảm hứng nhân văn của Nguyễn Du.
5	Kiều ở lầu Ngung Bích	<ul style="list-style-type: none"> - Miêu tả nội tâm nhân vật thành công bằng bút pháp tả cảnh ngụ tình và ngôn ngữ độc thoại - Sử dụng khéo léo thành ngữ, điển cố, điệp ngữ, từ láy, từ tượng thanh... 	<ul style="list-style-type: none"> - Khắc họa cảnh ngộ cô đơn, buồn tủi của nàng Kiều khi bị giam lỏng ở lầu Ngung Bích - Ca ngợi tâm lòng thủy chung, hiếu thảo của nàng Kiều.

STT	Văn bản	Thể loại	Nghệ thuật	Nội dung
6	Truyện Lục Vân Tiên ((Nguyễn Đình Chiểu)	Truyện thơ Nôm	+ Sử dụng ngôn ngữ mộc mạc, giản dị, gần với lời ăn tiếng nói của nhân dân Nam Bộ. +Kết cấu gần với cổ tích, tạo kết thúc có hậu.	Truyện được viết nhằm mục đích truyền dạy đạo lí làm người.

STT	Văn bản	Nghệ thuật	Nội dung
7	Lục Vân Tiên cứu Kiều Nguyệt Nga	+ Ngôn ngữ mộc mạc, bình dị, gần với lời nói thông thường, mang màu sắc địa phương Nam bộ. + Ngôn ngữ thơ đa dạng phù hợp với diễn biến tình tiết (Đoạn đầu: lời Vân Tiên đầy phẫn nộ, tương cướp kiêu căng, đoạn sau: cuộc đối thoại giữa Lục Vân Tiên và Nguyệt Nga thì lời lẽ mềm mỏng, xúc động, chân thành. + Nghệ thuật xây dựng nhân vật: Qua hành động, cử chỉ, lời nói.	Văn bản thể hiện khát vọng hành giúp đời của tác giả và khắc họa những phẩm chất tốt đẹp của 2 nhân vật Lục Vân Tiên Tiên và Kiều Nguyệt Nga.

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

2. Tập làm văn

Văn tự sự

a. Khái niệm:

Tự sự là phương thức trình bày một chuỗi các sự việc, sự việc này dẫn đến sự việc kia, cuối cùng dẫn đến một kết thúc, thể hiện một ý nghĩa. Tự sự còn giúp người kể giải thích sự việc, tìm hiểu con người, nêu vấn đề và bày tỏ thái độ khen, chê.

b. Các kiểu bài tự sự

Kể chuyện đời thường

Kể chuyện tưởng tượng

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

Giống nhau: Đều dựa trên **cơ sở** có thật

Kể chuyện đời thường

Kể về những câu chuyện có liên quan đến người thật, việc thật.

VD: Hãy kể một lần tình cờ xem trộm nhật kí của bạn.

Kể chuyện tưởng tượng

Dùng trí tưởng tượng và óc sáng tạo để kể một câu chuyện có ý nghĩa.

VD: Dựa vào nội dung phần đầu tác phẩm "Chuyện người con gái Nam Xương" (Từ đầu...nhưng việc trót đã qua rồi"), hãy đóng vai Trương Sinh để kể lại câu chuyện và bày tỏ niềm ân hận.

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

c. Bố cục của bài văn tự sự

- Mở bài: Giới thiệu về tình huống, nhân vật, sự việc của câu chuyện.
- Thân bài: Kể diễn biến sự việc theo một trình tự nhất định, thể hiện tư tưởng mà người kể biểu đạt.
(Trong khi kể cần đan xen yếu tố miêu tả và miêu tả nội tâm)
- Kết bài: Kết cục câu chuyện, nêu cảm nghĩ và rút ra bài học.

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

d) Các bước làm một bài văn tự sự có yếu tố miêu tả và miêu tả nội tâm:

- Có 5 bước :

+ Tìm hiểu đề, tìm ý.

+ Lập dàn ý.

+Viết bài văn hoàn chỉnh.

+ Kiểm tra đánh giá.

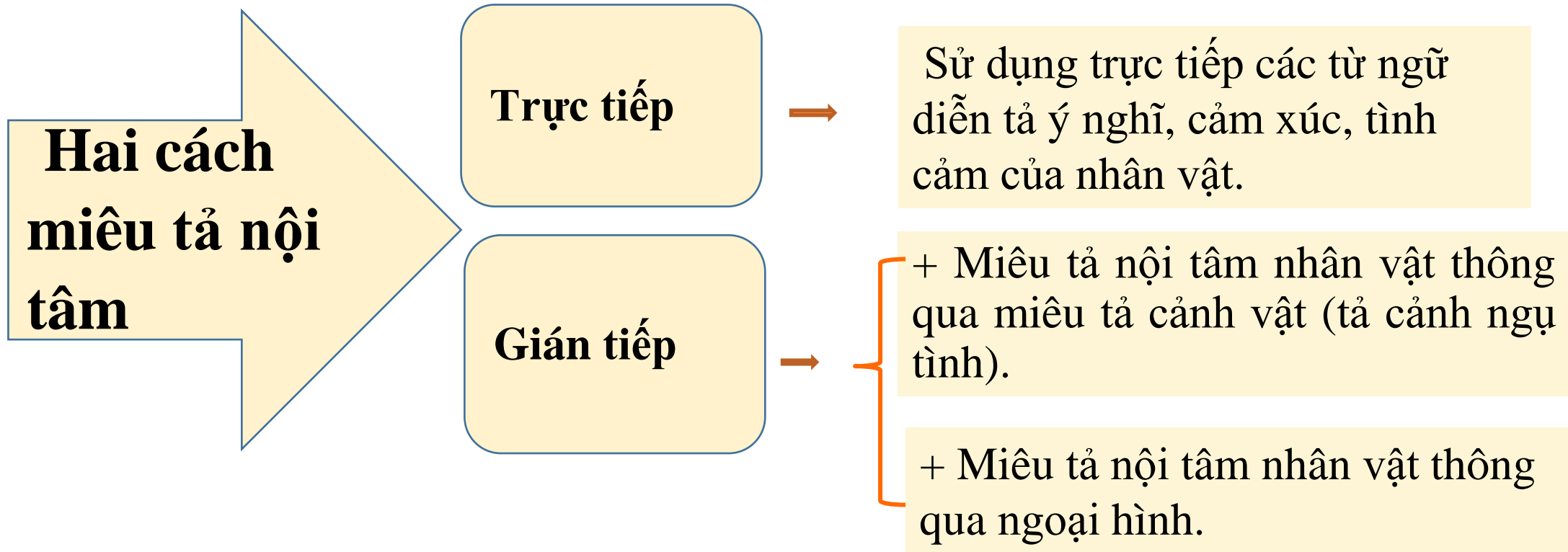
e. Yếu tố miêu tả và miêu tả nội tâm trong văn bản tự sự

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

Vai trò của yếu tố miêu tả trong văn tự sự:

- A. Miêu tả cũng là phương thức chính quan trọng như tự sự.
- B. Miêu tả là yếu tố không thể bỏ được.
- C. Miêu tả chỉ là yếu tố bổ trợ làm cho câu chuyện trở nên sinh động, hấp dẫn.
- D. Miêu tả chỉ là yếu tố giúp người đọc hình dung sự việc.

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

Cần phải sử dụng miêu tả nội tâm nhân vật trong quá trình làm văn tự sự để bài viết của mình đạt hiệu quả cao nhất.

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

II. Thực hành

Lưu ý: Đề thi giữa kỳ 1

1/ Cấu trúc đề kiểm tra: Gồm 2 phần: 10 câu Trắc nghiệm và 1 câu tự luận

2/ Thời gian làm bài: 45 phút

* Đề tự luyện

a. Phần trắc nghiệm

Câu 1: Ý nói đúng nhất nội dung của Hồi thứ mười bốn (trích Hoàng Lê nhất thống chí) là gì?

- A. Ca ngợi hình tượng người anh hùng dân tộc Nguyễn Huệ
- B. Nói lên sự thảm bại của quân tướng nhà Thanh
- C. Nói lên số phận bi đát của vua tôi Lê Chiêu Thống
- D. Cả A, B, C đều đúng

Câu 2: Đặc sắc nhất về mặt nghệ thuật của Truyện Kiều là gì?

- A. Được dịch ra nhiều thứ tiếng, được giới thiệu ở nhiều nơi trên thế giới
- B. Ngôn ngữ văn học dân tộc và thể thơ lục bát đã đạt đến đỉnh cao rực rỡ
- C. Nghệ thuật tự sự có bước phát triển vượt bậc
- D. Cách khắc họa tính cách con người độc đáo

Câu 3: Câu thành ngữ “nói nhăng nói cuội” phản ánh phương châm hội thoại nào?

- A. Phương châm cách thức
- B. Phương châm quan hệ
- C. Phương châm về lượng
- D. Phương châm về chất

Câu 4: Các từ "sân lai", "gốc tử" được gọi là gì?

- A. Các định ngữ.
- B. Các điển cố
- C. Các vị ngữ.
- D. Các chủ ngữ.

Câu 5: Bút pháp nghệ thuật đặc sắc của đoạn trích “Kiều ở lầu Ngưng Bích” là:

- A. Nghệ thuật tả người
- B. Nghệ thuật tả cảnh
- C. Ước lệ tượng trưng
- D. Tả cảnh ngụ tình

Câu 6: Ở lầu Ngưng Bích, người đầu tiên Kiều nhớ đến là ai?

- A. Cha mẹ
- B. Thúy Vân
- C. Kim Trọng
- D. Vương Quan

Câu 7: Bút pháp nghệ thuật nào được tác giả Nguyễn Du sử dụng để tả chị em Thúy Kiều trong đoạn trích “Chị em Thúy Kiều”?

- A. Bút pháp tả thực
- B. Bút pháp lãng mạn
- C. Bút pháp ước lệ
- D. Bút pháp khoa trương

Câu 8: Khi sáng tác Truyện Kiều, Nguyễn Du đã dựa theo cốt truyện của tác phẩm nào?

A. Truyện Thúy Vân, Thúy Kiều

B. Kim Kiều liệt truyện

C. Truyện Thúy Kiều, Kim Trọng

D. Kim Vân Kiều truyện

Câu 9: “Chuyện người con gái Nam Xương” trích trong tác phẩm nào?

A. Truyền kì mạn lục

B. Truyền kì tân phả

C. Thánh Tông di thảo

D. Vợ chàng Trương

Câu 10: Tên tác phẩm “Hoàng Lê nhất thống chí” hiểu theo nghĩa nào trong các nghĩa sau?

A. Ý chí quyết tâm thống nhất đất nước của vua Lê.

B. Ghi chép lại việc vua Lê thống nhất đất nước.

C. Vua Lê nhất định thống nhất đất nước.

D. Ghi chép trang sử vàng đầu tiên của triều đại nhà Lê.

ÔN TẬP GIỮA HỌC KÌ I

b. Tự luận:

Chúng ta chứng kiến hay nghe kể một câu chuyện diễn ra thường ngày (buồn có, vui có) của những con người xung quanh ta và nếu suy ngẫm đều rút ra cho mình những bài học sâu sắc, tích lũy cho mình những kinh nghiệm quý giá trong cuộc sống vốn quá nhiều bộn bề...

Hãy kể lại một câu chuyện mà các em đã biết của một ai đó trong cuộc sống. Qua đó, các em “lớn lên một chút” và sống đẹp hơn.

** Lưu ý : Bài viết có sử dụng yếu tố miêu tả và miêu tả nội tâm.*

Hướng dẫn về nhà

- * Ôn kỹ các kiến thức cơ bản về phần Tiếng việt, văn bản và tập làm văn.
- * Rèn kỹ năng làm phần trắc nghiệm và viết bài văn tự sự có yếu tố miêu tả và miêu tả nội tâm.
- * Chuẩn bị bài : Kiểm tra giữa kỳ 1

Chúc các em học tốt !

